

VII. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Vuoden aikana verotusvalmisteluviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että lääninhallituksen hyväksymän päätöksen mukaan liike- ja kiinteistöosastojen käsittelijäin henkilölukumäärää lisättiin kahdella vuoden alusta lukien ja perustettuihin uusiin virkoihin valittiin osastonjohtaja V. Suosalmi ja johtaja U. Viita sekä viimeksi mainitun sijalle hänen kuolemansa jälkeen osastonjohtaja R. Zeiden huhtikuun alusta lukien. Vapautuneisiin osastonjohtajan toimiin otettiin hovioikeudenauskultantti P. Tarpila sekä herra A. Kostiala, joista jälkimmäinen ennen mainittuun virkaan nimittämistä oli toiminut apulaisena täläisessä perintöverolautakunnassa. Kostialan hoitamaan virkaan otettiin käsittelijä S. Saaresmaa sekä vapautuneeseen käsittelijän toimeen lainopinylioppilas R. Niku-Paavola.

Palkkausjärjestelyä, joka oli hyväksytty viraston uudestijärjestelyn yhteydessä, muutettiin lääninhallituksen hyväksymän päätöksen mukaan v:n 1938 alusta lukien siten, että liikekäsittelijä B. Ahlskogin ja kahden uuden liikekäsittelijän palkaksi määrättiin 54,000 mk sekä osastonjohtajain palkaksi 42,000 mk. Sen ohessa henkilökunnan pohjapalkkojen prosentuaalinen korotus määrättiin kertomusvuonna 6—8 %:ksi.

Verotusvalmisteluvirasto antoi vuoden aikana 1,050 selitystä tai lausuntoa, joista 767 kaupunginhallitukselle ja 283 lääninhallitukselle, teki 122 esitystä tai anomusta, joista 76 kaupunginhallitukselle ja 46 lääninhallitukselle, lähetti 6,070 kirjettä eri virastoille, toimimille y. m. sekä antoi n. 3,000 todistusta.

Kaupunginhallitukselle tehdyistä esityksistä ja lausunnoista mainittakoon m. m. seuraavat: Tammikuun 24 p:nä esitys, joka koski prosentuaalisen palkankorotuksen yhteydessä perus- ja pohjapalkkojen huomioonottamista sen suuruisina kuin ne asianomaisille maksetaan eikä sellaisina kuin miksi ne on vahvistettu; esitys hylättiin¹⁾ helmikuun 1 p:nä. Tammikuun 31 p:nä tehty esitys lääninhallituksen toimenpiteen hyväksymiseksi kahden uuden liikekäsittelijän ottamisesta verotusvalmisteluviraston palvelukseen sekä osastonjohtajain ja liikekäsittelijäin palkkojen korottamisesta hyväksyttiin²⁾, jonka johdosta kaupunginhallitus helmikuun 17 p:nä päätti asettaa komitean verotusvalmisteluviraston palkkauskysymyksen järjestelyä varten. Komitean puheenjohtajaksi määrättiin pankinjohtaja V. V. Sipi sekä jäseniksi filosofianmaisteri P. Railo ja hallitussihteeri E. Kivikari. Mietinnössään, joka valmistui keväällä ja joka sen jälkeen myöskin hyväksyttiin, komitea ehdotti m. m., että liikekäsittelijäin lukumäärää lisättäisiin edelleen kahdella eli kaikkiaan neljällä henkilöllä ja että viraston ei vakinaisille toimihenkilöille suoritettaisiin palvelusvuosien perusteella palkankorotuksia samojen perus-

¹⁾ Khn jsto 1 p. helmik. 3,150 §. — ²⁾ Vrt. tämän kert. s. 121 ja 140.

teiden mukaan kuin kaupungin sääntöpalkkaisille viranhaltijoille. Miettinnön mukaan viraston eivakinaisten toimihenkilöiden pohjapalkat määrättiin seuraavasti: kansliapäällikön 60,000 mk:ksi, yhden liikekäsittelijän, jonka pätevyysvaatimuksena oli keskuskauppakamarin hyväksymän tilintarkastajan tutkinto, 60,000 mk:ksi ja yhden alemmpipalkkaisen liikekäsittelijän 42,000 mk:ksi, muiden liikekäsittelijäin ja asianvalvojan 54,000 mk:ksi, osastonjohtajain ja kiinteistökasittelijäin 45,600 mk:ksi, käsittelijäin 30,000 mk:ksi, kanslia-apulaisten 14,400, 15,600 ja 16,800 mk:ksi, apulaisvahtimestarien 7,200—14,400 mk:ksi ja kansliapäällikön henkilökohtainen palkankorotus 13,800 mk:ksi. Heinäkuun 1 p:nä annettiin kaupunginvaltuuston asettamalle palkkavaliokunnalle sen pyytämä lausunto sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkauksesta ja lokakuun 26 p:nä kaupunginvaltuusto vahvisti palkkaukset uusien perusteiden mukaan. Lokakuun 3 p:nä tehty esitys taksoituslautakunnan jäsenten lukumäärän korottamisesta 21:stä 36:een hyväksyttiin. Verotusvalmistelukunnan aikoinaan tekemän virastosta annettavien otteiden, jäljennösten ja todistusten lunastuksia koskevan esityksen johdosta kaupunginvaltuusto lokakuun 26 p:nä vahvisti sanottuja lunastuksia koskevan taksan. Helmikuun 17 p:nä tehtiin esitys viraston huoneiston laajentamisesta, minkä johdosta kaupunginhallitus syyskuun 22 p:nä päätti, että lastensuojelulautakunnan huoneisto oli luovutettava verotusvalmisteluvirastolle v:n 1939 alusta lukien.

Verotusvalmisteluvirastolle annettiin kertomusvuonna tapahtuvaa kunnallistaksoitusta varten 156,695 (v. 1937 149,557) tuloilmoitusta sekä tulo- ja omaisuusverotusta varten 148,837 (v. 1937 142,105) veroilmoitusta. Kehoituksia ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi lähetettiin 11,900 ja lisäksi suuri joukko kehoituksia tulo- ja veroilmoitusten täydentämiseksi. Kehoituksia palkantarkkailuilmoitusten antamiseksi toimitettiin n. 4,300 virastolle ja työnantajalle, jotka toimittivat virastoon n. 210,000 palkantarkkailuilmoitusta. Näistä ilmoituksista koski n. 18,000 kaupungin lähiseuduilla asuvia henkilöitä, jonka ohessa 7,975 tarkkailuilmoitusta koski sellaisia tänne verovelvollisiksi katsottuja henkilöitä, jotka olivat laiminlyöneet valtiolle tulleen veroilmoituksensa, ja joista 7,307 oli laiminlyönyt myöskin kunnallisen tuloilmoituksensa.

Kunnallisen taksoituslautakunnan kokoukset alkoivat tammikuun 2 p:nä ja päättyivät seuranneen kesäkuun 1 p:nä. Lautakunta kokoontui kokonaisuudessaan 4 kertaa, jota paitsi sen muodostamien seitsemän osaston kokousten lukumäärät olivat seuraavat: ensimmäisen osaston 25, toisen 26, kolmannen 32, neljännen 32, viidennen 30, kuudennen 32 ja seitsemännen 41. Lokakuun 25 p:nä lautakunta piti vielä kokouksen, jossa se teki maaherralle ehdotuksen maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista. Tulo- ja omaisuusverolautakunnan kokouksia pidettiin useimmiten samalla kertaa kuin taksoituslautakunnan tai sen osastojen kokouksia, jonka lisäksi lautakunnalla oli kokouksia myöhemminkin eli syyskuun puoliväliin asti, jolloin veroluettelon lyhennysote asetettiin verovelvollisten nähtäväksi.

Verotettujen lukumäärä oli kunnallisverotuksessa 143,592, edellisenä vuonna 132,950, ja valtioverotuksessa 76,217, edellisenä vuonna 64,510. Veroäyrien lukumäärä, joka v. 1937 oli ollut 31,645,501, kohosi v. 1938 38,340,880:een. Maksettavaksi määrätyn tulo- ja omaisuusveron määrä, joka edellisenä vuonna oli ollut 346,560,666: 35 mk, kohosi v. 1938

541,789,952: 15 mk:aan, josta 5,887,506: 05 mk tuli tulo- ja omaisuusverolain 23a §:ssä mainitun lisäveron, 90,297,324: 60 mk perushankintaveron ja 2,024,540: 05 mk 43 §:ssä säädetyn lisäveron osalle. Sitä paitsi maksuunpantiin aikaisemmilta vuosilta jälkiveroa 4,939,960: 25 mk.

Kertomusvuonna toimitetusta kunnallistaksoituksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 2,680 valitusta, edellisenä vuonna 2,478 valitusta, jotka tutkijalautakunta käsitteli elokuun 10, 12, 15 ja 16 p:nä pitämässään kokouksissa. Valituksista 1,007 aiheutti joko taksoituksen poistamisen tai alentamisen, jota vastoin 1,673 valitusta hylättiin kokonaan. Tutkijalautakunnan päätösten johdosta poistettiin 201,939 veroäyriä, joten veroäyrien kokonaislukumääräksi jäi 38,138,941. Veroäyriä jakautui kiinteistötulojen osalle 10.7 %, liike- ja ammattitulojen osalle 24.8 % sekä palkka- y. m. tulojen osalle 65.0 %. Veroäyriä maksettava veromäärä määrättiin v:lta 1938 (v:n 1937 tuloista) 7 mk:ksi oltuaan v:lta 1937 7: 50 mk.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle 477 valitusta, jotka sanottu lautakunta käsitteli loka-, marras- ja joulukuun aikana pitämässään kokouksissa. Tarkastuslautakunnan päätösten kautta veron sekä jälkiveron kokonaismäärä aleni 544,634,440: 80 mk:aan, josta 5,775,062: 40 mk tuli edellä mainitun lisäveron ja 89,968,903: 55 mk perushankintaveron osalle.

Verotusvalmisteluviraston käytettävänä oli v:n 1937 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 214,685 mk:n hankinta-arvosta ja valtion omistamaa kalustoa 330,037: 65 mk:n arvosta. V:n 1938 aikana hankittiin kaupungin varoilla uutta kalustoa yhteensä 25,403 mk:n arvosta ja loppuunkulunutta kalustoa poistettiin 2,598 mk:n arvosta. Valtion varoilla hankittiin uutta kalustoa 11,045 mk:n arvosta.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluviraston kuukausitilien tarkastus suoritettiin heti tilien valmistuttua samojen periaatteiden mukaisesti kuin edellisenäkin vuonna.

Lisäyksinä v:n 1938 menoarvioon verotusvalmisteluvirasto sai valtiolta Uudenmaan läänin lääninhallituksen myöntämänä 110,712: 55 mk ja valtiovarainministeriön myöntämänä 3,945 mk sekä Helsingin kaupungilta kaupunginhallituksen myöntämänä 88,915 mk ja kaupunginvaltuuston myöntämänä 105,972 mk. Mainittujen lisämäärärahojen tultua merkityiksi asianomaisille tileille, osoitti verotusvalmisteluviraston tilinpäätös v:lta 1938 säästöä valtion osalta 10,045 mk ja Helsingin kaupungin osalta 10,633: 95 mk. Kyseinen lisämäärärahan tarve aiheutui osittain sekä valtion että kunnan maksamista n. s. prosentuaalisista palkkojen korotuksista ja osittain siitä, ettei valtion n. s. perushankintaveron asettamista oltu huomioitu verotusvalmisteluviraston menoarviota tehtäessä.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1938 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion menot nousivat 2,377,931: 55 mk:aan ja Helsingin kaupungin menot 2,380,147: 05 mk:aan. Näistä valtion menot jakautuivat seuraavasti: menot tilien mukaan 2,083,676: 55 mk, verotusvalmisteluviraston huoneiston vuokra 223,200 mk, henkikirjanotteet 29,000 mk ja valtion verolomakkeiden painatus 85,000 mk eli yhteensä 2,420,876: 55 mk, josta yksinomaan valtion menoihin kuuluvan valtion laskuun ostetun kaluston

menoerä, 42,945 mk, poistettuna, jää lopullisiksi menoiksi 2,377,931: 55 mk, sekä Helsingin kaupungin menot seuraavasti: menot tilien mukaan 2,252,847: 05 mk ja taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittaminen 130,000 mk eli yhteensä 2,382,847: 05 mk, josta valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomat tutkijalautakunnan palkkiot, 2,700 mk, vähennettyinä jää lopullisiksi menoiksi 2,380,147: 05 mk.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 36 kunnan ja 34 valtion palkkaamaa viranhaltijaa sekä 9 henkilöä, jotka saivat palkkaa sekä valtiolta että kunnalta. Tilapäistöissä oli vuoden aikana kaikkiaan 160 henkilöä.

Verotusvalmisteluviraston kunakin vuonna laatima seuraavan vuoden menoarvioehdotus laaditaan yhtenä kokonaisuutena, jonka jälkeen menot jaetaan, kokonaismenojen tasajakoa silmälläpitäen, valtion ja kaupungin kesken. Molempien asianomaisten osuuksiin liittyvissä liitteissä mainitaan m. m. sekä vakinaisten viranhaltijain että n. s. pysyvien ylimääräisten viranhaltijain palkat henkilöittäin. Samoin eritellään kaikki menoarvioehdotuksen muut menoerät. Sitten kun verotusvalmisteluviraston tarkkailijat ovat tarkastaneet mainitun menoarvioehdotuksen, lähetetään ehdotus liitteineen samanaikaisesti sekä valtion että kaupungin viranomaisille, joten molemmat asianomaiset hyväksyessään ehdotuksen omalta osaltaan ovat samalla tietoisia verotusvalmisteluviraston koko menoarviosta sekä yksityiskohdittain myöskin toistensa osuuksista.

Siihen katsoen, että verotusvalmisteluvirasto on valtion ja kaupungin yhteinen virasto, jonka menoista molemmat vastaavat puoleksi, huomauttakaan, että jos valtio tai kunta haluaa tehdä mainittuun menoarvioehdotukseen joitakin muutoksia, olisi aloitteentekijän niistä sovittava toisen asianomaisen kanssa ennen menoarvion hyväksymistä, että kun valtio tai kunta on hyväksynyt oman osuutensa verotusvalmisteluviraston menoarviosta, katsotaan sen samalla hyväksyneen myös toisen asianomaisen menoarvio-osuuden perusteet, ja että mikäli valtio tai kunta vuoden aikana hyväksyy ennen hyväksytyjä menoja lisäävän uuden perusteen, jonka aiheuttamista menoista joutuu puolet toisen asianomaisen maksettavaksi, olisi verotusvalmisteluviraston ennen maksun suorittamista hankittava siitä myöskin viimeksi mainitun asianomaisen kirjallinen hyväksyminen.
